

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Kehitysyhteistyövaliokunta

2013/2060(INI)

24.4.2013

LAUSUNTO

kehitysyhteistyövaliokunnalta

talous- ja raha-asioiden valiokunnalle

veropetosten, veronkierron ja veroparatiisien torjunnasta
(2013/2060(INI))

Valmistelija (*): Eva Joly

(*): Valiokuntien yhteistyömenettely – työjärjestyksen 50 artikla

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Kehitysyhteistyövaliokunta pyytää asiasta vastaavaa talous- ja raha-asioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. korostaa, että kehitysmaiden on vuosituhattavoitteiden saavuttamiseksi hyödynnettävä verotukseen liittyviä voimavaroja ja turvattava ne, koska ne ovat paremmin ennakoitavissa ja kestävämpiä kuin ulkomainen apu ja auttavat vähentämään velkaa; toteaa kuitenkin, että verotukseen liittyvien voimavarojen osuus BKT:stä on alhainen useimmissa kehitysmaissa, joilla on sosiaalisia, poliittisia ja hallinnollisia vaikeuksia luoda asianmukainen julkisen talouden järjestelmä ja jotka tämän vuoksi ovat erityisen alttiina yksityisten veronmaksajien ja yritysten veronkierrolle ja verojen välttämislle;
2. huomauttaa, että laittomat rahavirrat ovat yksi kehitysmaiden velkojen pääasiallisista syistä, kun taas aggressiivinen verosuunnittelu on vastoin yritysten yhteiskuntavastuun periaatteita;
3. toteaa, että monien kehitysmaiden verojärjestelmät eivät ole kansainvälisten standardien mukaisia (heikko verotusvalta ja verohallinnon tehottomuus, korruption yleisyys, riittämättömät valmiudet perustaa ja ylläpitää toimivia verorekistereitä jne.); kehottaa EU:ta lisäämään tukeaan verohallinnolle kehitysyhteistyön rahoitusvälineen ja Euroopan kehitysrahaston kautta sekä avustamaan puuttumisessa kansainvälisiin veropetoksiin ja liialliseen optimointiin vahvistamalla kehitysmaiden valmiuksia paljastaa epäasianmukaiset käytännöt ja asettaa tekijät syytteeseen vahvemman verohallinnollisen yhteistyön avulla; katsoo myös, että niiden kehitysmaiden, jotka ovat veroparatiiseja, talouden uudelleensuuntautumista olisi tuettava;
4. on tyytyväinen verotusta koskevaa avoimuutta ja tietojenvaihtoa käsittelevän maailmanlaajuisen foorumin veronkiertoa koskeviin vertaisarviointeihin liittyviin ensimmäisiin toimiin; uskoo kuitenkin, että pitäytyminen OECD:n "pyynnöstä toimivassa" tiedonvaihtojärjestelmässä tekee maailmanlaajuisen foorumin vaatimuksista tehottomia laittomien rahavirtojen katkaisemisessa;
5. on tyytyväinen komission sitoumukseen edistää automaattista tietojenvaihtoa tulevana eurooppalaisena ja kansainvälisenä avoimuuden ja verotustietojen vaihdon standardina; vaatii jälleen kerran, että lukuisten puutteiden vuoksi OECD:n puitteissa toteutettavien toimien lisäksi otetaan käyttöön muita keinoja laittomien rahavirtojen, veronkierron ja verojen välttämisen torjumiseksi; pitää valitettavana, että hallitukset voivat välttää OECD:n mustalle listalle joutumisen pelkästään lupaamalla noudattaa tietojenvaihdon periaatteita ilman, että OECD varmistaa, että kyseiset periaatteet pannaan tosiasiallisesti täytäntöön; katsoo myös, että vaatimus tehdä sopimukset 12 muun valtion kanssa mustalta listalta pois pääsemiseksi on mielivaltaisen, koska siinä ei viitata laatuindikaattoreihin, jotka mahdollistaisivat riippumattoman arvioinnin tekemisen hyvän hallintotavan käytäntöjen noudattamisesta;
6. pitää lisäksi valitettavana, että maailmanlaajuisen foorumin vaatimukset säilytettävien tietojen laadusta ovat väljiä (esimerkiksi ei vaatimusta ilmoittaa varojen todellisia

omistussuhteita, ei oikeudellisia keinoja estää tiedonsaantipyynnöistä kieltäytymistä tai tiedonannon viivästyttämistä, tiedonsaannin riippuvuus yksityisistä toimijoista eikä julkisista rekistereistä); katsoo, että maailmanlaajuisen foorumin vertaisarviointijärjestelmä tehostuisi huomattavasti, jos sen kaikkiin vaiheisiin osallistuisi ulkopuolisia asiantuntijoita;

7. vaatii jälleen kerran kansainvälisesti sitovaa monenvälistä ja automaattista verotustietojen vaihtoa koskevaa sopimusta, joka kattaisi myös trustit ja säätiöt ja jossa määrättäisiin seuraamuksia yhteistyöstä kieltäytyville oikeudenkäyttöalueille ja veroparatiisien kanssa toimiville rahoituslaitoksille; kehottaa EU:ta toteuttamaan Yhdysvaltain veroparatiisien hyväksikäytön lopettamista koskevaa lakia (Stop Tax Haven Abuse Act) vastaavia toimenpiteitä ja harkitsemaan mahdollisuutta peruuttaa pankkitoimiluvat veroparatiisien kanssa toimivilta rahoituslaitoksilta; pyytää komissiota ehdottamaan tiukkoihin kriteereihin perustuvaa eurooppalaista mustaa listaa veroparatiiseista sekä unionin seuraamusjärjestelmää tapauksissa, joissa sääntöjä ei noudateta, tai tehostettua yhteistyötä, jos unionin toimintamalli ei ole mahdollinen;
8. palauttaa mieliin, että avoimuuden lisäämiseen veroasioissa sisältyy yritysten, rahastojen ja säätiöiden omistajien ja edunsaajien selvittäminen;
9. panee merkille, että yrityspalvelujen tuottajat helpottavat veronkiertoa ja rahanpesua mahdollistamalla sellaisten rakenteiden perustamisen, jotka sallivat tosiasiallisten edunsaajien välttää vastuuta toimistaan ja veloitteidensa noudattamisesta esimerkiksi verohallintoa, luotonantajia ja ihmisoikeusloukkausten uhreja kohtaan; katsoo, että yrityspalvelujen tuottajat olisi velvoitettava noudattamaan asianmukaista huolellisuutta tosiasiallisia edunsaajia koskevien tietojen täsmällisessä kirjaamisessa rahanpesua koskevien sääntöjen mukaisesti; katsoo myös, että yritysten olisi sallittava rekisteröityä vain sellaisille lainkäyttöalueille, joilla niillä on merkittävää taloudellista sisältöä (esimerkiksi henkilöstöä ja liikevaihtoa);
10. panee merkille, että rahastoja hyödynnetään usein veronkierron kanavina; toteaa kuitenkin huolestuneena, että suurin osa valtioista ei kuitenkaan vaadi oikeudellisten järjestelyjen rekisteröintiä; kehottaa EU:ta ottamaan käyttöön rahastoja ja muita luottamuksellisia tahoja koskevan eurooppalaisen rekisterin ennakoedellytyksenä verojen välttämisen torjunnalle;
11. toteaa, että YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaavan järjestön (UNODC) mukaan vuosittain pestään rahaa maailmanlaajuisesti arviolta 2–5 prosenttia maailman BKT:stä eli 800 miljardia – 2 biljoonaa Yhdysvaltain dollaria;
12. korostaa, että korruptionvastainen toiminta on oleellinen osa verohallinnon valmiuksien kehittämistä; kehottaa panemaan kokonaisuudessaan täytäntöön Meridassa allekirjoitetun korruption vastaisen yleissopimuksen (2003);
13. kannattaa täysin komission ehdotusta mainita yksiselitteisesti verorikokset rahanpesuun liittyvinä esirikoksina rahanpesunvastaisen toimintaryhmän (FATF) vuoden 2012 suosituksen mukaisesti; vaatii unionia lisäämään todellisia omistajia ja edunsaajia koskevan tiedon avoimuutta sekä parantamaan rahanpesun torjuntaan liittyviä asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia menettelyjä; vaatii EU:n laajuista rahanpesua koskevan

lainsäädännön yhdenmukaistamista ja pyytää rahanpesunvastaisen toimintaryhmän vaatimusten täysimittaista täytäntöönpanoa tehokkaan valvonnan ja uskottavien seuraamusten avulla;

14. korostaa, että kauppatavaran väärinhinnoittelu on yksi laittomien rahavirtojen merkittävimmistä ylläpitävistä voimista, mutta panee merkille rajoitukset, monimutkaiset tilanteet ja vaikeudet, joita ilmenee varsinkin kehitysmaissa, kun väärinhinnoitteluun pyritään puuttumaan markkinaehtoperiaatetta toteuttamalla; kehottaa komissiota laatimaan konkreettisia ehdotuksia sen takaamiseksi, että G20-maat, OECD, YK ja WTO ottavat kauppatavaran väärinhinnoittelun torjumisessa huomioon useampia indikaattoreita ja keinoja, muun muassa Yhdysvaltain "voittovertailumenetelmät", jotka ovat vaikuttaneet lupaavilta liiketoimien väärän hinnoittelun määrittämisessä;
15. huomauttaa, että kaksinkertaista verotusta koskevat sopimukset saattavat kannustaa siirtohinnoitteluun ja sääntelyn katvealueiden hyväksikäyttöön, koska ne tukevat kahdenvälisiä lähestymistapaa ylikansallisiin verotuskysymyksiin monenkeskisen sijasta; pyytää komissiota sen vuoksi pidättymään tällaisten sopimusten edistämisestä verotietojen vaihtoa koskevien sopimusten sijasta, koska ne yleensä johtavat kehitysmaiden verotappioihin alentamalla osinko-, korko- ja rojaltimaksujen lähdeverokantoja;
16. panee huolestuneena merkille, että monet kehitysmaat ovat varsin heikossa neuvotteluasemassa, kun osa suorien ulkomaisten investointien tekijöistä hakee verotukia ja -vapautuksia sieltä mistä niitä parhaiten saa; katsoo, että mittavien investointien yhteydessä yrityksiltä olisi edellytettävä täsmällistä sitoutumista hankkeen myönteisiin vaikutuksiin, jotka näkyvät paikallisessa ja/tai kansallisessa taloudellisessa ja sosiaalisessa kehityksessä;
17. korostaa, että monikansallisten yritysten tilinpäätösraportoinnin avoimuuden puute on kansainvälisiä veropetoksia ja veronkiertoa helpottava avaintekijä; vaatii EU:ta pyrkimään voimassaolevien tilinpäätösstandardien tarkistamiseen kansainvälisessä tilinpäätösstandardilautakunnassa sekä säännöllisen maakohtaisen raportoinnin käyttöönottoon monikansallisten yritysten kansainvälisen tilinpäätösraportoinnin normina;
18. palauttaa mieliin, että mahdollisuus paljastaa verorikoksiin syyllistyneet ja asettaa heidät syytteeseen riippuu oleellisesti tiedon saatavuudesta ja tiedon laadusta; korostaa, että veronkierron ja verojen välttämisen vastaisen strategian olisi sisällettävä sekä kansallisen että kansainvälisen tason toimia, koska esimerkiksi yrityksen harjoittaman väärinhinnoittelun paljastaminen vaatii toimivaa rajatylittävää tietojenvaihtoa kansallisten veroviranomaisten, tilintarkastajien ja ulkomaisten viranomaisten kesken;
19. kehottaa EU:ta parantamaan teknistä apua kehitysmaissa, jotta siirtohinnoittelun manipulointiin voidaan puuttua, sekä tehostamaan yhteistyötään veroalalla rohkaisemalla Afrikan verohallintofoorumia (ATAF) lisäämään verojen käyttöönottoa ja edistämään demokraattista hallintotapaa Afrikassa;
20. korostaa, että tilanteessa, jossa vientitulot vaihtelevat raaka-aineiden hintakehityksen mukaan, on tärkeää antaa kehitysmaiden politiikalle liikkumavaraa lisätä kykyään kestää ulkoisia häiriöitä ja toteuttaa suhdanteita tasoittavia toimintasuunnitelmia talouden vahvistamiseksi sallimalla niiden käyttää muun muassa viennin verotusta.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	23.4.2013
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 24 -: 0 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Michael Cashman, Ricardo Cortés Lastra, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Andreas Pitsillides, Jean Roatta, Michèle Striffler, Alf Svensson, Keith Taylor, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Enrique Guerrero Salom, Cristian Dan Preda, Judith Sargentini, Jan Zahradil
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (187 art. 2 kohta)	Victor Boștinaru